

— „og, altsaa ulovlig Maade, ved en eller anden revolutionair Begivenhed fra den eller anden Side.“ — det er Altsammen høre Forhold — „skulde finde en Omstyrrelse Sted af Forfatningen i dens hele Væsen.“ — (Vilke: Hør.) Ja, hør! Rig, tror jeg, bør have samme Virkning som den Revolution, men vi komme hertil siden; Ministeren fortsætter saaledes: „Det er altsaa, som ogsaa fremgaaer af Betænkningen, kun dette Udvalget har haft ser Det; men med Hensyn dertil maa Ministeriet indskrænke sig til den Bemærkning, at, hvorvel det ikke kan benægtes, at Saadant ligger indenfor Månlighedens Grænser, kan Ministeriet som saadant dog ikke nu have nogen Opfordring til eller finde nogen Nødvendighed for at udtale sig med Hensyn til en saadan.“ — (Stemmer: Hør!) Ja, hør det Altsammen! Det skulle faae Nok at høre — „vel mulig, men dog.“ — thi derom ere vistnok Alle enige — „høist usandsynlig Eventualitet.“ Ordføreren svarer dertil: „Det vil være Thinget bekjendt, at Udvalget først og fremmest har taget det Spørgsmaal, der for os Alle maa fremtræde som en Samvittighedsfag, under den allerpieste Overveielse, det Spørgsmaal nemlig, hvorvidt der i Fællesforfatningsudkastet var Noget, som kunde være i Strid med selve Grundloven, saaledes som denne ved den vedtagne Grundlovsbestemmelse om Grundlovens Indskrænkning er bleven forandret, og det vil da sees, at der i saa Henseende er fremhævet et Par Punkter, hvori dette Spørgsmaal ingenlunde er hævet over enhver Tvivl, idet jeg dog skal bemærke, — jeg skal ikke gaae ind paa disse Punkter, thi det ligger egentlig udenfor min Fremstilling, men Samvittigheden holder jeg fast, thi det er godt. Det hedder derpaa, at man har troet, at det dog var hensigtsmæssigt i denne Henseende at tage et udtrykkeligt Forbehold, eller udtale en Forudsætning i selve Beslutningen, og i saa Fald altsaa værne os imod, at det Samtykke, vi nu skulle give — vel at mærke, ikke til Fællesforfatningen og dens Enkeltheder, men til Grundlovsbestemmelsens Strafftræden samtidigt med det os bekendte foresiggende Udcast til en Fællesforfatning — ikke i sin Tid skal blive mistydet, som

indeholbt det Andet og Mere, end der i Virkeligheden deri ligger.“ I dette Samtykke laa der ikke dengang, at Fællesforfatningen nogenlunde kunde komme til at være Fællesforfatning for Kongeriget alene og betragtes som en Forandring af selve Grundloven. Det hedder endvidere: „Udvalget har aldeles eenstemmigt og med den fuldeste Overbeviisning udtalt den Mening, at, efterat alle de store Særegenheder og Eiendommeligheder, hvorved de Landsdele, der udgjøre det danske Monarchi, unægteligt ere og rimeligvis, altid vilde vedblive at være adskilte, paa en saa fuldstændig Maade ere fyldestgjorte ved en gjennegrubende Afskillelse mellem Særligt og Fælles, og ved alle de stærke, maafee i Libernes Lov endogsaa meget stærke, Institutioner, hvorved Selvstændigheden er sikret.“ — Institutionen Kongeriget maa ikke have været stærk til at sikre Kongerigets Selvstændighed, naar en høre Magt som den, der nu er benyttet, kan bruges til at forandre dets Grundlov, — „da maa det, der med Rigsdagens eget Samtykke er erklaeret for Fælles, og, — det Dørlige behøver jeg ikke, jeg skal gjøre saa Lidt som muligt ud deraf, men det er nødvendigt at erindre dette, thi, naar man taler om, hvad man har her udbredt i Landet, her det bedst, dette kommer frem netop fra mig, thi det er dette, jeg har udbredt og ønsker hderligere at udbrede i Landet, idet jeg netop ønsker at godtgjøre, at vi ere komne den Vej, vi ere komne, og have gjennegaaet det, vi have gjennegaaet ved Hjælp af Misgreb og Usandhed.“ Ordføreren siger dernæst: „Det er derfor, at en saadant Forudsætning er udtalt.“ — det er den, jeg har anført, — „og jeg maa med Hensyn til, hvad den høitærede Cultusminister i dette Dieblisk har anført, erkjende, at det ganske sikkert har været Udvalgets Mening, og sikkert ogsaa ligger i dets Ord, at de Forandringer i Forfatningen, der paa forfatningsmæssig Maade tilveiebringes, — men her er ingen Forandring tilveiebragt paa nogen forfatningsmæssig Maade; thi, som det erede Medlem (Berg) sagde, Forfatningen kan ikke være forandret ved Loven af 23de December 1864, og den er ikke høgt forandret ved nogen anden Lov;